

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/249/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719200934
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5719200934.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v spore žalobkyne: Z. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. Y. XXXX/XX, XXX XX I., proti žalovanému: Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov "Jozefa Krónera 3949", so sídlom J. Krónera 12, 13, 14, 036 01 Martin, IČO: 36 143 715, o zaplatenie sumy 101,90 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 24C/9/2019-121 zo dňa 26.07.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á** voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie v celom rozsahu zamietol žalobu žalobkyne (výrok I.) doručenej súdu dňa 05.03.2019, ktorou sa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 101,90 eur s príslušenstvom titulom nesprávneho vyúčtovania úhrad za plnenia spojené s užívaním bytu za rok 2017. Žalobkyňa tvrdila, že žalovaný jej vrátil za uvedené obdobie nižší preplatok o žalovanú sumu. Žalovaný svoju obranu založil na tom, že žalobkyňou tvrdený rozdiel vznikol zmenou spôsobu vykonávania vyúčtovania týchto platieb, keďže od roku 2016 sa v ňom nezohľadňoval preplatok na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu vykonaných v kalendárnom roku, v ktorom bolo vykonané vyúčtovanie. Okresný súd vo veci vykonal dokazovanie, v ktorom sa podrobne zamerl na vyúčtovania preddavkových platieb úhrad spojených s užívaním bytu v období rokov 2008-2017. Osobitne uviedol, ako bolo vyúčtovanie týchto platieb vykonaných za rok 2008, následne za roky 2009-2015, v ktorých žalovaný okrem úhrad za rok, za ktorý bolo vykonané vyúčtovanie, zohľadnil aj preplatok na úhradách (rozdiel medzi vykonanou úhradou a predpísaným preddavkom na náklady) vykonaných v nasledujúcom roku, teda v roku, v ktorom bolo vyúčtovanie vykonané, a to až do dňa vykonania tohto vyúčtovania. Vo vyúčtovaní za roku 2016 žalovaný zohľadnil iba úhrady za január - december 2016, pričom preplatok na úhradách za január - máj 2016 boli zohľadnené už vo vyúčtovaní za roku 2015. Napriek tejto skutočnosti žalobkyňa po vykonaní vyúčtovania požiadala žalovaného o vrátenie preplatku na úhradách za január - máj 2017, ktorý jej žalovaný vrátil. Vo vyúčtovaní za rok 2017 žalovaný zohľadnil úhrady za január - december 2017, ako aj skutočnosť, že preplatok na úhradách za január - máj 2017 bol žalobkyni na jej žiadosť vrátený, vznikol jej teda preplatok len na úhradách za jún - december 2017. Súd tak uzavrel, že mal preukázané, že preplatok na úhradách za január - máj 2017 vo výške žalovanej sumy (101,90 eur) bol žalobkyni na jej žiadosť vrátený pred vykonaním vyúčtovania za rok 2017. V dôsledku tejto skutočnosti bol preplatok za rok 2017 o túto sumu znížený, a preto súd žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol. Na záver na námietku žalovanej (že žalovaný mal zohľadňovať len úhrady za príslušný rok) podotkol, že predmetom konania nebola správnosť vykonávania vyúčtovania. Keďže od roku 2016 žalovaný opätovne pri vykonávaní vyúčtovania zohľadňuje len úhrady za príslušný

rok, takáto prípadná nesprávnosť nemala vplyv na výšku preplatku vyplývajúceho z vyúčtovania za rok 2017. Súd nevykonal žalobkyňou navrhnutý dôkaz výsluchom svedkov na zistenie správania sa predsedu žalovaného, nakoľko takáto skutočnosť nemala na právne posúdenie veci význam. O trovách konania rozhodol aplikujúc zásadu úspechu dosiahnutého stranami v tomto spore podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala riadne a včas odvolanie žalobkyňa a navrhla, aby odvolací súd jej žalobe v celom rozsahu vyhovel, priznal jej preplatok za roku 2017 vo výške 101,90 eur s poplatkom z omeškania podľa daného zákona za služby spojené s bývaním žalobkyne v bytovom dome. Namietala, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho posúdenia veci a dokladov, ktoré nesúviseli s podanou žalobou. Nepodávala žalobu za roky 2008 - 2014. Trvala na tom, že na konte mala vždy preplatok oproti úhradám a skutočným nákladom. Pani D., ktorá spravuje analytické účtovníctvo pre ich dom, si urobila svoj zákon a neríadi sa zákonmi SR. Zákony nehovoria o tom, že si môže správca spoločenstva vlastníkov bytov meniť dátumy ročného vyúčtovania a neodsúhlasila to ani schôdza SVB. Po vyúčtovaní za rok 2017 bola veľká nespokojnosť vlastníkov bytov a žiadala sa výmena správcovskej spoločnosti. Požiadala aj o pomoc a názor Slovenskú obchodnú inšpekciu v Žiline, ktorí jej doporučili obrátiť sa na súd. Aj z odpovede poradenstva pre spoločenstvá vlastníkov bytov v Martine vyplynulo, že nesúhlasili s vyúčtovaním za roky, ktoré predložila. Za svojimi výpočtami si stojí. Na pojednávaní nemala dostatok priestoru, aby to dokázala a nemohla sa vyjadriť k danej veci. V tejto súvislosti poukázala na svoj vek, že prvýkrát v živote stála pred súdom, pred ktorým má rešpekt a bola z toho sklamaná. Nemá peniaze na advokáta ani na poradcu, a preto si aj odvolanie napísala sama. Bolo by spravodlivé, keby súd rozhodol o audite na celé spracované účtovníctvo bytového domu. Tiež navrhla posúdiť vyúčtovanie odborníkom na účtovníctvo o správnosti výpočtov. Roky spracované pani D. sú zavádzajúce a nezakladajú sa na pravde, vyúčtovanie je neprehľadné, nezrozumiteľné, je ťažko sa dopracovať k výsledku správnosti vyúčtovania pri kontrole vlastníkom bytu. K odvolaniu pripojila vyúčtovania za roky 2015 - 2017, rozpisy vyúčtovania, upomienky a korešpondenciu so žalovaným.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu zotrval na všetkých svojich vyjadreniach, ktoré sú súčasťou spisu. Návrh žalobkyne naďalej považuje za neopodstatnený a neoprávnený, ktorý v celom rozsahu neuznal. K námietke žalobkyne, že nepodávala žalobu za roky 2008 - 2014 uviedol, že vyúčtovania chronologicky na seba nadväzujú a z tohto dôvodu je potrebné pri posudzovaní správnosti vyúčtovania za rok 2017 vychádzať od roku 2008, čo sa snažili žalobkyňa vysvetliť. Na pojednávaní podrobne vysvetlil postup pri rozúčtovaní nákladov za služby spojené s užívaním bytov, z ktorého jasne vyplynulo, že suma 101,90 eur bola už žalobkyne vyplatená. Na pojednávaní dostali obe strany priestor na vyjadrenie, dokonca nad rámec prejednáwanej žaloby. Preto odmietol názor žalobkyne, že sa k danej veci nemohla vyjadriť, lebo nemala na to priestor. V ďalšej časti deklaroval správnosť spracovania a vedenia vyúčtovania, o čom svedčí každoročné podávanie daňových priznaní za SVB na príslušný daňový úrad. Vyjadrenia žalobkyne sa nezakladajú na pravde a v tomto smere poukázal aj na nepravdivé skutočnosti uvádzané žalobkyňou ohľadom riešenia vnútorných záležitostí SVB.

4. V odvolacej replike žalobkyňa v podstate zopakovala svoju odvolaciu argumentáciu. Osobitne zdôraznila vyúčtovanie ako by mal predpis za daný rok vyzeráť (oproti nákladom za daný rok, skutočné úhrady za daný rok, výsledok je preplatok alebo nedoplatok), a rozumel by tomu každý vlastník bytu. Opätovne poukázala na nezrozumiteľnosť a náročnosť porozumenia vyúčtovaniu platieb. Uvádzala skutočnosti viažuce sa k nespokojnosti ostatných vlastníkov bytového domu so správcovskou spoločnosťou, resp. so spôsobom účtovania, prípadne žiadosť po výmene správcovskej spoločnosti, hlasovanie jednotlivých vlastníkov bytového domu o interných záležitostiach SVB.

5. V odvolacej duplike žalovaný zotrval na všetkých svojich doterajších stanoviskách a vyjadreniach, podrobne popísal vyúčtovanie skutočných nákladov za služby spojené s užívaním bytu, typ využívaného programu, nevyhnutnosť zadania správnych vstupných údajov (platby vlastníkov, odpisy bytových meradiel energií, nákladov za jednotlivé služby na bytový dom) a podmienky, akým spôsobom ich má program rozúčtovať. V prípade správnosti zadaných vstupných údajov samotné rozúčtovanie na jednotlivé byty vykoná program. Pri spracovaní vyúčtovania za rok 2009 opätovne zadali podmienku porovnávania zálohového predpisu s úhradami aktuálneho roku, v ktorom sa vyúčtovanie spracovávalo, a teda v prípade pani N., nakoľko platila nad rámec predpísaných zálohových platieb, jej vrátili 12,72 eur x 17 mesiacov, t. j. aj sumu, čo zaplatila navyše za obdobie január - máj 2010. Z tohto dôvodu vo vyúčtovaní za rok 2010 je v prvom riadku tabuľky Vaše úhrady za rok 2010 v stĺpci „má dať“ suma

nižšia ako na vyúčtovaní za rok 2009 a v stĺpci „dal“ je suma, ktorá bola vyplatená a zhoduje sa s výsledkom vyúčtovania za rok 2009. Suma 217,05 eur by bola uvedená na vyúčtovaní za rok 2009 v prípade, že by nezadali podmienku porovnávania. V ďalších rokoch naďalej používali zadanú podmienku až do spracovania roku 2016, dôvodom bola modernizácia programu a podľa programátora, v prípade používania tejto podmienky pri spracovávaní vyúčtovaní by bol prenos údajov zložitejší. Preto už vo vyúčtovaní za rok 2016, v ktorom už v tabuľke Vaše úhrady za rok 2016 prestali figurovať posledné dva riadky - úhrady za rok 2017 v roku 2016 a úhrady za rok 2017 v roku 2017. V praxi to znamenalo, že vlastníci, ktorí platili navyše voči zálohovému predpisu, mali vo vyúčtovaní započítaných iba 7 mesiacov, čo zaplatili navyše, nakoľko to, čo zaplatili navyše za mesiace január - máj 2016, im bolo vrátené vo vyúčtovaní za rok 2015. Pani N. vyúčtovanie za rok 2016 reklamovala a žiadala vyplatiť sumu 101,90 eur. Nakoľko ku dňu splatnosti vyúčtovania za rok 2016 (22.06.2017) mala pani N. na svojom konte preplatok voči predpísaným zálohám za mesiace január - máj 2017 vo výške 101,90 eur, tak dňa 29.06.2017 na základe jej žiadosti poslali tento preplatok na účet, čo sa ukázalo vo vyúčtovaní za rok 2017 v tabuľke Vaše úhrady za rok 2017 v prvom riadku v stĺpci rozdiel ako „nedoplatok“. Ďalej žalovaný reagoval na ďalšie tvrdenia žalobkyne v odvolacej replike, ktoré odvolací súd vyhodnotil ako vecne nesúvisiace s prejednávanou vecou a rovnako ich neuvádza. Súčasťou odvolacej dupliky boli aj vyúčtovania za rok 2009, 2010, 2015 - 2017, zápisnica a uznesenie zo zhromaždenia vlastníkov bytov na ul. Jozefa Krónera 3949, vrátane prezenčnej listiny.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania (§ 379 CSP a § 380 CSP) a bez nariadenia pojednávania postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o žalobe žalobkyne, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Takýto postup je v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR.

8. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na odvolaciu argumentáciu žalobkyne formulovanú v jej opravnom prostriedku. Krajský súd zároveň poukazuje na zodpovednosť žalobkyne za obsahové vymedzenie jej odvolania v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

9. Žalobkyňa vo svojom opravnom prostriedku vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam len zopakovala svoju argumentáciu prezentovanú v prvoinštančnom konaní. Vyplýva z nej, že sa nestotožnila so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu tak, ako boli prezentované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

10. Na zdôraznenie vecnej správnosti rozhodnutia okresného súdu odvolací súd uvádza, že súd vykonal dokazovanie z predložených listinných dôkazov, dôsledným a zákonným spôsobom v chronologickej časovej nadväznosti (za obdobie rokov 2009 - 2017), ktorá časová nadväznosť bola dôležitá vzhľadom na zmenu započítavania preddavkových platieb na služby spojené s užívaním bytov aj za časť roka, v ktorom sa vykonávalo vyúčtovanie. Táto zmena spôsobu účtovania sa zákonným spôsobom premietla do vyúčtovania zálohových platieb za rok 2017, čo v konečnom dôsledku, pri vrátení preplatku na zálohových platbách za služby spojené s užívaním domu na žiadosť žalobkyne za obdobie január - máj 2017, zodpovedalo vyúčtovanému preplatku (v nižšej sume ako požadovala žalobkyňa). To znamená, že výsledok vyúčtovania žalovaného bol správny, žalovaná platba bola žalobkyne už vyplatená a táto sa jej nemôže dovoľávať duplicitne. Výsledkom takéhoto vyúčtovania je stav, že žalovaný sa na úkor žalobkyne neobohatil, teda v právnom zmysle nedošlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na úkor žalobkyne získaného plnením bez právneho dôvodu v zmysle ust. § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ako správne poznamenal súd prvej inštancie, otázka či bol zvolený spôsob vyúčtovania zálohových platieb správny alebo nesprávny, nebol predmetom tohto konania a ostatné otázky interného charakteru týkajúce sa správcovstva bytového domu ako internej záležitosti tohto subjektu, boli pre toto odvolacie konanie právne irelevantné.

11. Pokiaľ žalovaná namietala, že na pojednávaní nemala dostatočný priestor na vyjadrenie sa k veci a jej preukázanie, z obsahu spisu odvolací súd nezistil, že by procesným postupom súdu prvej inštancie boli porušené procesné práva žalobkyne, či už pred pojednávaním (výzva na vyjadrenie sa k žalobe § 167 ods. 2 - ods. 4 CSP, predvolanie na pojednávanie § 169 ods. 1 CSP), alebo na pojednávaní, na ktorom umožnil vyjadriť sa žalobkyňi k veci a k vykonaným dôkazom a mala tiež možnosť predložiť prípadne ďalšie návrhy na vykonanie dôkazov. V zmysle uvedených zákonných ustanovení až do vyhlásenia dokazovania súdom za skončené mala žalobkyňa súdom vytvorený dostatočný priestor na prezentovanie svojej argumentácie ako aj dôkazov o nej.

12. Dôkazný materiál zhromaždený súdom prvej inštancie nemá byť v odvolacom konaní rozmnožovaný v zmysle, aby odvolateľ posilnil svoje tvrdenia, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne, alebo naopak protistrana posilnila svoje tvrdenia o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie len o dôkazy, ktoré strana v konaní pred okresným súdom navrhla, súd tieto dôkazy nevykonal a strana navrhuje vykonanie takého dôkazu v rámci odvolacieho konania. Súčasne musí ísť o relevantné dôkazy, potrebné pre zistenie skutkového stavu. Na nové dôkazy môže odvolací súd prihliadnuť len za splnenia podmienok podľa § 366 CSP. Preto ak odvolateľka až v odvolacom konaní navrhla posúdiť vyúčtovanie odborníkom na účtovníctvo takýto jej návrh nebol podaný včas a nespĺňal ani podmienky ust. § 366 CSP, preto naň odvolací súd nemohol prihliadnuť.

13. Na základe vyššie uvedeného vyhodnotil krajský súd odvolacie námietky žalobkyne ako neopodstatnené, a pretože nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP) rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

14. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania (výrok II.), ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

15. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP. Žalobkyňa ako odvolateľka nebola v tomto štádiu konania úspešná, preto má žalovaný voči nej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

16. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).